

Када сам био мали, у школи су нам често претили „дугачком руком правде“ (the long arm of the law). Ако не будемо добри, стићи ће нас, кад-тад, дуга рука правде. Увек сам се питао зашто ми родитељи код куће нису претили овом „дугом руком“. Мислио сам да је то можда због тога што су њихове руке биле довољно дуге да су могле да нас дохвате кад год су то желели. Тако да сам у глави дуго имао слику полицајца са деформисано дугачким рукама, а још дуже ми је требало да схватим да у животу нема гаранције да ће правда икада стићи.

Ових дана сећам се тога јер све чешће слушах приче о „дугој руци“ Ричарда Холбрука у америчкој спољној политици.

Од када су председник Обама и државни секретар Хилари Клинтон именовали Холбрука за специјалног изасланика за Авганистан и Пакистан могло се знати да ће Холбрук бити изазов за нову администрацију. Иако виђен као један од водећих ауторитета Демократске странке у спољној политици, Холбрук је познат и као човек огромне сујете, односно као личност која се тешко уклапа у тимски рад.

Чим је преузео нову дужност, објаснио је људима у Белој кући и у Стејт департменту да он, да би био ефикасан, мора да има широки утицај на сваки аспект америчке спољне политике у, како је он назвао, региону који чини „лук кризе“ (arc of crisis). Тај лук се, по Холбруку, простире од Кабула до Газе, и за њега је то територија над којом он мора да води главну реч, барем кад је америчка спољна политика у питању. Тако је више пута директно интервенисао како би се на важна места постављали њему лојални људи, који ће му бити захвални за именованја. Успео је да прогура Криса Хила за амбасадора у Ираку, односно да спречи именованје адмирала Зинија на то место. Нашао је начина да свим локалним политичарима и државним функционерима у овој широко дефинисаној регији да до знања да је он кључни човек за њихове интересе. На овај начин он гарантује да ће учествовати у одлучивању о свим важним питањима.

Из ширења његовог ауторитета већ ничу неки проблеми. Већ је успео да омаловажи и антагонизира један број људи у Стејт департменту који су задужени за подручје које га занима. Неки од њих су постали мете Холбруковог начина дипломатије. Тако је, на пример, подсекретар за азијска питања Ричард Баучер био један од првих жртава „дуге руке“ Холбрука: пред свим кључним људима овог одељења у Стејт департменту, и пред Хилари Клинтон, директно га је понизио када је упао на брифинг који је Баучер

Дуга рука Ричарда Холбрука

Пише: Обрад Кесић
петак, 27 март 2009 00:27

водио, и прекинуо га после пар минута речима: „Баучеру, ти ништа не знаш”. Слично се владао и приликом његове посете амбасадама у Авганистану и Пакистану.

Осим тога, лично је проширио „лук кризе” и на регион попут Балкана, тако што је за време сусрета Хашима Тачија и Фатмира Сејдијуа са потпредседником Бајденом, упао на састанак и договорио телефонски разговор са Тачијем. Интервенисао је да би блокирао именовање Валентина Инцкоа за високог представника у БиХ, јер није био сигуран да ће овај аустријски дипломата да буде довољно чврст према локалним политичарима у Босни. Тражио је претходне гаранције од европских представника да ће Инцко бити спреман да користи „бонска овлашћења”. Ово Холбруково мешање у Балкан показује да су његове амбиције много веће него што му мандат то дефинише. С обзиром на досадашњи доста несигуран наступ Хилари Клинтон, и на њене гафове, овим се отвара проблем ауторитета у Стејт департменту. Неки медијски аналитичари, а и неки чланови Обамине администрације, већ су приметили да Холбрук почиње да делује као нека врста паралелног државног секретара. За сада ово не представља превелики проблем за спољну политику председника Обаме, јер је он већ дао до знања да је његов саветник за националну безбедност, генерал Џејмс Џонс, у ствари кључни човек за спољну политику у његовој администрацији. Ипак, Холбрукове амбиције неће бити без последица за америчке интересе.

У међувремену „дуга рука” Дика Холбрука наставља да гура прсте у све могуће отворе и шупљине америчке спољне политике. То ће само отежати већ ионако сложене односе са Америком за државе и политичаре Балкана. Остаје нам само да се надамо да ће „дуга рука правде” (или из Хага или из Беле куће) евентуално да стигне и господина Холбрука.